

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

розширення аналітичного матеріалу з наукових, науково-технічних, інноваційних, освітніх проєктів університету тощо.

Ще одним потужним електронним ресурсом для Донецького національного університету є газета «Університетські вісті». Загалом, це єдиний інформаційно-комунікаційний комплекс корпоративного друкованого видання та електронної версії (<http://news.donnu.edu.ua>), який інформує університетську аудиторію, служить джерелом інформації для місцевих, обласних, всеукраїнських і зарубіжних засобів масової комунікації.

Новинний сайт – загальноуніверситетська трибуна гласності, покликана впроваджувати зв'язок між структурними підрозділами, факультетами та керівництвом вишу; висвітлювати наукову, освітню, культурну, спортивну та соціальну сфери життя університету; це джерело найсвіжіших новин та анонсів університетських, регіональних і всеукраїнських заходів, у яких беруть участь професорсько-викладацький і студентський колективи університету.

Якщо друковані «Університетські вісті» мають довгу історію – щомісячник засновано у 1966 році, то власне сайт новин почав працювати з 2011 року. На сьогодні в структурі сайту містяться головні новини, топ-новини та останні новини. Сайт містить чітку та просту щодо використання навігацію – головна сторінка та сім рубрик: «Абітурієнту», «Наука», «Події», «Дозвілля», «Досягнення» «Факультети», «Статті». У структурі сайту знаходиться архів новин і архів номерів газети. Сайт презентований двома мовами – українською та російською.

Висновки та пропозиції. Незважаючи на окреслені зрушення, актуальними й значущими залишаються подальші розробки в цьому напрямі: упровадження англійськомовної версії сайту газети; формування концептуальної єдності та злагодженості роботи інформаційно-комунікаційного комплексу (друковане видання «Університетські вісті» і сайт новин); активізація інтерактивності на сайті та посилення рекламування електронного ресурсу; вибудова редакційної політики, передусім, на засадах підготовки матеріалів, актуалізованих реальним виміром університетського життя та сучасними запитами читачів тощо.

Таким чином, електронні ресурси є одним із найголовніших чинників формування клієнтоорієнтованості вищого навчального закладу. Висвітлення головних засад професійної діяльності Донецького національного університету (веб-сайт), відображення на сторінках новинного сайту особливостей реалізації навчального процесу створює привабливий образ ДонНУ як постачальника якісної освіти, перспективного партнера для спільних наукових досліджень, інтелектуального, інноваційного та культурного центру Донбасу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Барблан А. Маркетинг как элемент нового мирового порядка в высшем образовании / Андриш Барблан // Alma Mater: Вестник высшей школы. – 2002. – N 11. – С. 27-35.
2. Карасев А.П. Маркетинговое исследование поведения потребителей на рынке образовательных услуг / А.П. Карасев // Маркетинг образования: проблемы и перспективы // тезисы докладов семинара (31 января 2002 года, г. Москва) – М.: Издательство ЭМСИ, 2002. – С. 64-69.
3. Маркетинг. Менеджмент. Инновации: монография / за ред. д. е. н., профессора С.М. Илляшенка. – Суми.: ТОВ «ТД «Папірус», 2010. – 624 с.
4. Патракова А.В. Специфика маркетинга в высших учебных заведениях / А. В. Патракова // Экономика и эффективность организации производства. Сборник научных трудов по итогам Международной научно-технической конференции. Выпуск 9. – Брянск: БГИТА, 2008. – С. 91-93.
5. Сагинова О.В. Маркетинг высшего образования: основные понятия, новые тенденции и перспективы / О. В. Сагинова // Маркетинг образовательных услуг: Мат-лы семинара. – М.: ЭМСИ, 2002.
6. Стратегия вуза: маркетинговый аспект / О. В. Сагинова // Экономика образования. – 2004. – № 2. – С. 26-40.
7. Шальгина Н.П., Селюков М.В., Курач Е.В. О роли маркетинга в деятельности высшего учебного заведения / Н. П. Шальгина, М. В. Селюков, Е. В. Курач // Современный проблемы науки и образования: – 2012. – № 6.
8. Шевченко Д.А. Маркетинговые коммуникации образовательных услуг (на примере РГГУ) / Д. А. Шевченко // Практический маркетинг. – 2001. – № 49.3. – С. 9-14.

ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРО НА СВІТОВОМУ ВАЛЮТНОМУ РИНКУ В УМОВАХ БОРГОВОЇ КРИЗИ ЄВРОСОЮЗУ

Приступа Т.В., аспірант кафедри «Міжнародна економіка», Донецький національний університет (Україна)

Приступа Т.В. Перспективи євро на світовому валютному ринку в умовах боргової кризи Євросоюзу

У статті в цілому охарактеризовані процеси в європейській валютній системі, зумовлені кризою суверенних боргів в єврозоні. Розглянуто фактори, які впливають на розвиток і перспективи позиції євро на міжнародних валютно-фінансових ринках.

На сьогодні євро залишається другою за значенням світовою валютою і найліквідною альтернативою долару США, яка необхідна для підтримки економічної рівноваги в світовій фінансовій системі.

Рішучі заходи політики на європейському рівні, в тому числі прямі монетарні операції, завершення створення Європейського механізму стабільності, домовленість про полегшення тягаря заборгованості Греції і угода про Єдиний механізм нагляду зміцнили впевненість у життєздатності економічного і валютного союзу. Але потрібні подальші зусилля з боку країн-учасниць Євросоюзу для збереження єдиної валюти і зміцнення її позицій на міжнародних фінансових і валютних ринках.

Ключові слова: резервна валюта, світовий валютний ринок, євро, боргова криза єврозони

Приступа Т.В. Перспективы евро на мировом валютном рынке в условиях долгового кризиса Евросоюза

В статье в целом охарактеризованы процессы в европейской валютной системе, обусловленные кризисом суверенных долгов в еврозоне. Рассмотрены факторы, которые влияют на развитие и перспективы позиции евро на международных валютно-финансовых рынках.

Сегодня евро остается второй по значению мировой валютой и самой ликвидной альтернативой доллару США, которая необходима для поддержания экономического равновесия в мировой финансовой системе.

Решительные меры политики на европейском уровне, в том числе прямые монетарные операции, завершение создания Европейского механизма стабильности, договоренность об облегчении бремени задолженности Греции и соглашение о Едином механизме надзора укрепили уверенность в жизнеспособности экономического и валютного союза. Но необходимы дальнейшие усилия со стороны стран - участниц Евросоюза для сохранения единой валюты и укрепления ее позиций на международных финансовых и валютных рынках.

Ключевые слова: резервная валюта, мировой валютный рынок, евро, долговой кризис еврозоны

Pristupa T. Prospects for the euro on the world currency market under the EU debt crisis

The article described the process as a whole in the European monetary system, due to the sovereign debt crisis in the eurozone. The factors that influence the development and prospects of the euro in the international monetary and financial markets.

At present, the euro is the second largest global currency and most liquid alternative to the U.S. dollar, which is necessary to maintain economic balance in the global financial system.

Decisive policy actions at the European level, including direct monetary transactions to complete the creation of the European Stability Mechanism, an agreement on debt relief deal for Greece and only oversight mechanisms strengthened confidence in the sustainability of economic and monetary union. However, further efforts are needed by the member countries of the European Union to save the single currency and strengthen

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

its position in the international financial and currency markets.

Keywords: reserve currency, global foreign exchange markets, the euro, eurozone debt crisis

Актуальність. Оцінка перспектив євро як резервної валюти у міжнародній валютній системі вимагає дослідження впливу тенденцій розвитку міжнародної європейської валютної системи на механізми забезпечення ліквідності й стабільності, а також визначення ряду факторів, які впливають на розвиток і перспективи позиції євро на міжнародних валютно-фінансових ринках.

Проблеми розвитку валютних ринків знаходять широке відображення в роботах як іноземних, так і вітчизняних авторів. Враховуючи більш високий рівень розвитку валютних ринків провідних країн світу, особливу увагу проблемі приділяли західні вчені, а саме С. Тофман, П. Кругман, Г. Марковіц, Ф. Мартін, П.Д. Сазерленд, А.М. Тейлор, Д. Тобін, М. Фельдстайн, Д.Френкель. У вітчизняній економічній літературі цим проблемам присвячені роботи Лук'яненко Д.Г., Луцишин З.О., Макогона Ю.В., Мозгового О.М., Циганкової Т.М., Рогача О.І., Оболенської Т.Є., Хейфеца А.Б. та ін.

Постановка завдання. Метою роботи є оцінка перспектив євро як світової резервної валюти в умовах кризи суверенних боргів в євросоні, а також світової валютно-фінансової взаємозалежності країн.

Результати дослідження. Збільшення ролі євро після його введення країнами зони євро стає основною тенденцією в системі механізмів валютного накопичення та резервування. Євро як грошова одиниця цих країн використовується як резервна валюта завдяки провідній позиції Євросоюзу в світовому виробництві, міжнародній торгівлі та міжнародних фінансових операціях. Створення Євросоні і введення євро призвело до активного використання цієї валюти в операціях на міжнародних фінансових ринках. В операціях на валютному і кредитному ринках і в секторі торгівлі деривативами частка євро складала майже 30% [2]. Таким чином, ліквідність євро на міжнародних фінансових ринках підтримувала його спроможність як резервної валюти. У період 1999-2008рр. частка євро у світових валютних резервах збільшилася з 17,9% до 26,4% [3]. Але з початком розвитку в Євросоюзі боргової кризи, що охопила в 2010 році спочатку периферійні країни Євросоюзу (Греція, Ірландія), а потім практично всю зону євро, позиції євро на міжнародних фінансових ринках помітно похитнулися.

Джерелом кризи послужила криза ринку державних облігацій в Греції восени 2009 року. Такі країни євросоні як Греція, Ірландія, Португалія, Італія та Іспанія опинилися в ситуації, коли вони не здатні були обслуговувати без зовнішньої допомоги дефіцит свого держбюджету (рис.1) і свій державний борг (рис.2), які згідно Маастрихтським критеріям повинні бути відповідно менше 3% від ВВП і 60% від ВВП.

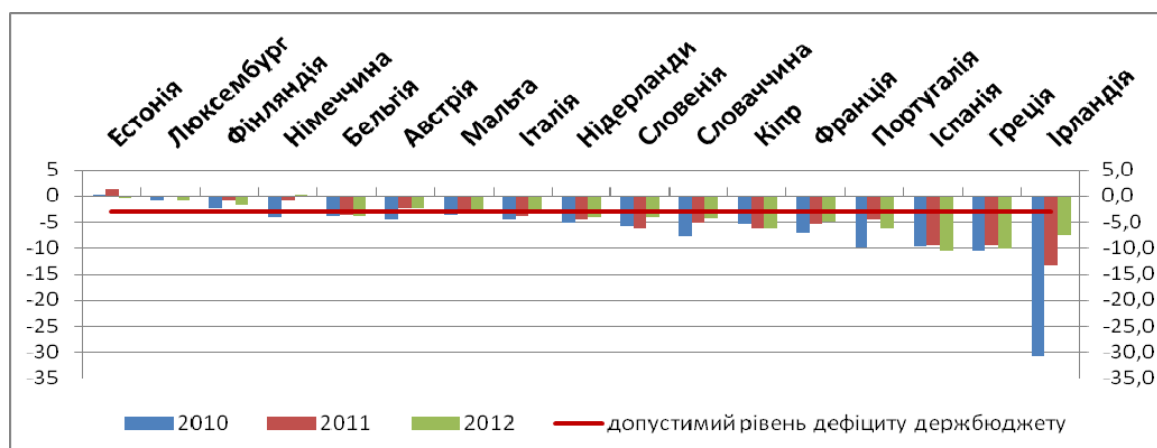

Рис.1 Динаміка дефіциту (-) / профіциту (+) державного бюджету країн євросоні в період 2010-2012,% до ВВП [6]

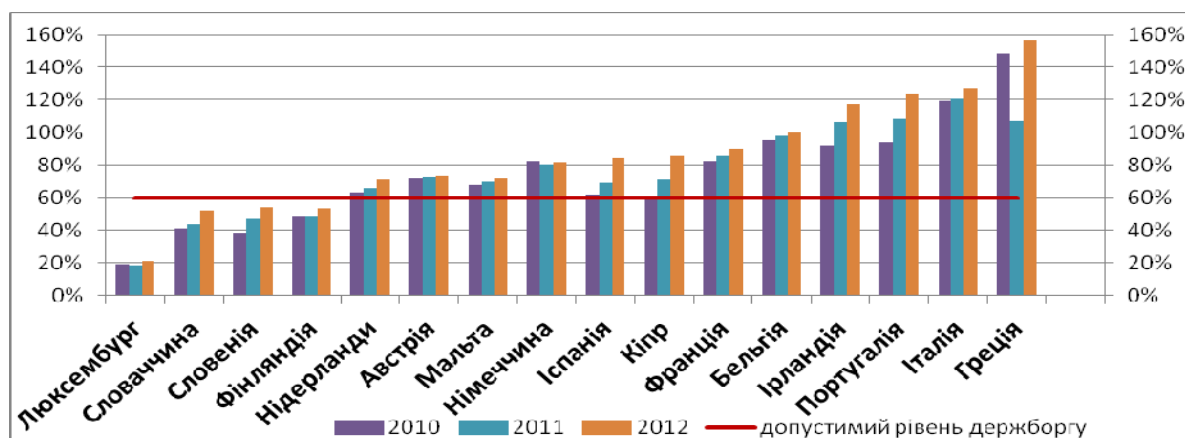

Рис.2 Динаміка державного боргу країн євросоні в період 2010-2012,% до ВВП [6]

У результаті виниклих боргових проблем країни були змушені звернутися за екстремними кредитами до ЄС і Міжнародного валютного фонду, коли прибутковість за їх державними облігаціями з терміном погашення близько 10 років на вторинному ринку (рис.3) досягла 7-процентного рубежу. Ставка прибутковості облігацій вище 6% відображає серйозні сумніви інвесторів фінансових ринків в кредитоспроможності уряду [5]. Цей рівень розглядається аналітиками і ринками як гранично можливий для країни євросоні, так як вище нього вона втрачає можливість залучати з приватного ринку фінансового капіталу під прийнятні відсотки необхідні кредити для виконання всіх своїх бюджетних зобов'язань, включаючи виплати за боргами.

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

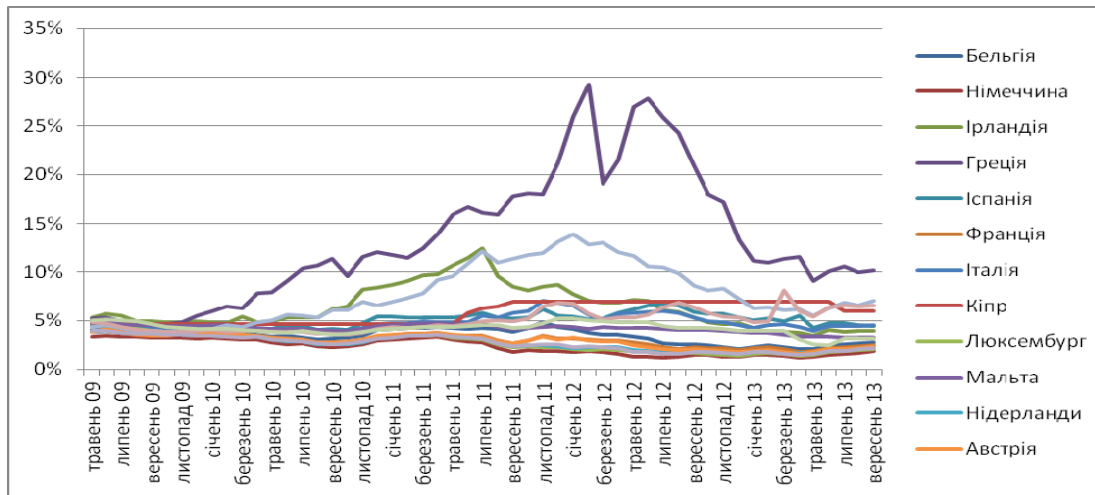

Рис. 3 Динаміка довгострокових процентних ставок країн Єврозони [2]

Зазначені кризові явища спершу поширилися серед таких країн Єврозони як Греція, Ірландія, Італія, Іспанія і Португалія, а потім перекинулися і на інші країни ЄС, в тому числі ті, що знаходяться поза зоною обігу євро. Відношення державного боргу до ВВП в Єврозоні в 2009 році склало – 80 %, в 2010 році – 85,4 %, в 2011 році – 87,3 %, в 2012 році – 90,6%. У країнах, що входять в ЄС, особливо в тих, що за прикладом США проводили масивне вливання у банківську систему для її порятунку, стрімко росло боргове навантаження на державні фінанси. Паніку серед інвесторів також викликало масове зниження рейтингів країн ЄС.

В результаті криза ринку державних облигацій, що зародилася у Греції восени 2009 року перетворився на системну кризу всієї Єврозони, яка швидко поширилася на різні галузі економіки, включаючи виробництво, з виникненням тенденції до перетворення економічної кризи у політичну і соціальну кризу країн Єврозони. У ряді європейських країн криза і вживання заходів з виходу з неї привели до дострокового розпуску урядів і вплинули на результат багатьох виборів.

З метою виведення економіки Євросоюзу з нестабільної ситуації Європарламент і уряди країн – учасниць Єврозони вжили низку заходів, спрямованих на запобігання економічного краху і стабілізацію ситуації. Так, в 2010 році сформовано спеціалізований резервний фонд розміром в 750 млрд. євро, основною метою якого є забезпечення фінансової стабільності на європейському континенті – Європейський фонд фінансової стабільності (ЄФФС). Відразу ж після цього був наданий 85-мільярдний пакет для Ірландії та 78-мільярдний план з викупу державних боргових паперів Португалії. Всі ці кроки мали на меті зупинити поширення кризи. У жовтні 2011 року і лютому 2012 року лідерами Єврозони було укладено угоду про списання банками 53,5% боргових зобов'язань уряду Греції, що належать приватним кредиторам, збільшення обсягів коштів ЄФФС до близько 1 трлн. євро, а також підвищення рівня капіталізації європейських банків до 9%.

У березні 2012 року 25 із 27 країн Євросоюзу (крім Великобританії та Чехії) підписали угоду про бюджетно-податкову стабільність, яка спрямована на забезпечення більш суворої бюджетної дисципліни та подолання боргової кризи в регіоні. Угода передбачає систему автоматичних санкцій за перевищення країною дефіциту бюджету вище 3 % ВВП у розмірі до 0,1 % ВВП, а також рекомендує національним парламентам не приймати бюджети, з річним структурним дефіцитом більше ніж 0,5 % ВВП. В іншому випадку буде спрацьовувати автоматичний корекційний механізм, індивідуальний для кожної з країн [7].

Міжнародна роль євро, в першу чергу, забезпечується фінансовими ринковими силами Єврозони, і в даний час склалася ситуація в Євросистемі скоріше заважає, ніж сприяє посиленню міжнародного використання євро. Триваючий криза Єврозони продовжує чинити тиск на міжнародне використання євро, обсяг якого знизився в деяких сегментах міжнародного фінансового ринку. Зберігається фрагментарність фінансової системи зони євро, що характеризується сильним розкидом розмірів процентних ставок, є однією з основних причин цих подій, так як вона впливає на глибину і ліквідність ринків капіталу Єврозони.

З початку кризи суверенних боргів в Єврозоні в 2010 році роль євро на міжнародному валютному ринку скоротилася. З ростом усього в 15% обсяг торгів євро збільшився на ринку в цілому з 1555,1 млрд. дол. у 2010 році до 1785,7 млрд. дол. у квітні 2013 року.

Таблиця 1

Частка окремих валют у валютно-обмінних операціях у світі, % [1]*

Назва валюти	1998	2001	2004	2007	2010	2013
долар США	86,8	89,9	88,0	85,6	84,9	87,0
євро	-	37,9	37,4	37,0	39,1	33,4
японська ієна	21,7	23,5	20,8	17,2	19,0	23,0
фунт стерлінгів	11,0	13,0	16,5	14,9	12,9	11,8
австралійський долар	3,0	4,3	6,0	6,6	7,6	8,6
швейцарський франк	7,1	6,0	6,0	6,8	6,3	5,2
канадський долар	3,5	4,5	4,2	4,3	5,3	4,6
китайський юань	0,0	0,0	0,1	0,5	0,9	2,2

* Оскільки в кожній операції беруть участь дві валюти, загальна сума питомих ваг всіх валют становить не 100, а 200%.

Хоча євро залишається другим за значимістю в усьому світі валютою, його частка на світовому ринку скоротилася майже на 6 процентних пунктів до 33,4%, досягнувши найнижчого значення з моменту введення єдиної валюти (табл. 1). Торговля на найбільш активно торгованих крос-курсах євро, таких як EUR / JPY, EUR / GBP і EUR / CHF, розширилася менше, ніж їх крос-курси в USD (рис. 4).

**ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ:
РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ**

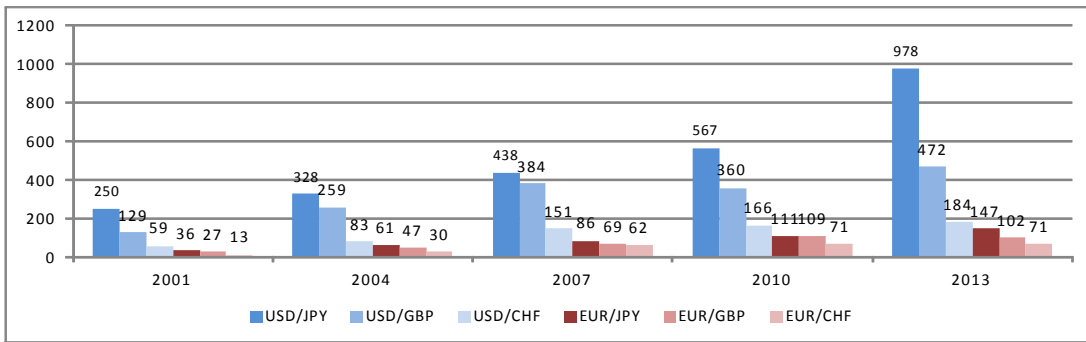

Рис. 4 Оборот основных валютных пар на мировом валютном рынке в 2001-2013 гг., млрд. дол.

Як показано на рис. 5, частка євро в глобальних валютних резервах скоротилася в 2012 році приблизно на 1 процентний пункт. Але в цілому, події говорять про те, що євро на позиціях другого резервної валюти разом з долларом США продовжують виконувати свої функції як засіб заощадження для іноземних центральних банків.

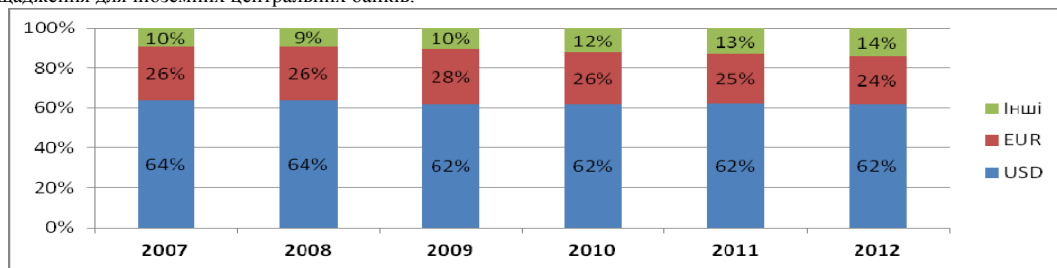

Рис. 5 Скорочення частки євро в структурі світових валютних резервів [3]

Триваюча криза євросони продовжує чинити тиск на міжнародне використання євро, обсяг якого знизився в деяких сегментах міжнародного фінансового ринку (рис.6). Це значною мірою зумовлено тим, що великі американські та азіатські інвестори продовжують із метою мінімізації ризиків виводити кошти з європейської валюти (насамперед з єврооблігацій). Крім того, напруженість на суверенних боргових ринках євросони знижує попит на випуск нових боргових зобов'язань, номінованих у євро.

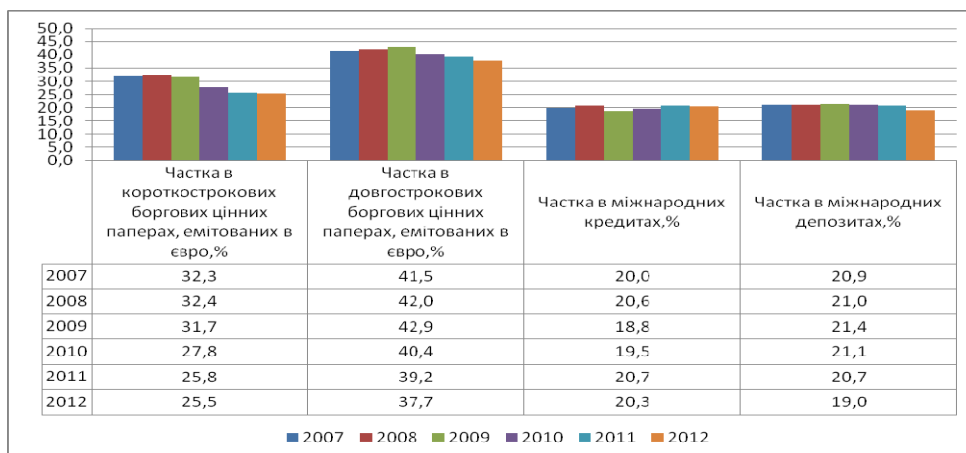

Рис.6 Зниження частки євро на світових фінансових ринках [2]

Тим не менш, деякі дослідження [2] вказують на деяке поліпшення відносно міжнародного використання євро в другій половині 2012 року. Ці поліпшення були підтримані кількома політичними заходами, прийнятими на європейському рівні, які продемонстрували силу єдності в межах Європи. Зокрема, рішення в червні 2012 року лідерами країн Євросоюзу про створення єдиного Європейського стабілізаційного механізму та оголошення у вересні 2012 року програми прямих монетарних операцій (Outright Monetary Transactions, OMT) допомогли пом'якшити побоювання ринку про можливу залишкових ризиках. Крім того, політичні заходи на національному рівні, такі як реструктуризація банківської системи Іспанії та успішні операції викупу боргу Греції, допомогли відновити довіру ринку до кінця 2012 року.

Що стосується використання євро як паралельної валюти в країнах Центральної, Східної та Південно-Східної Європи, частка євро в загальному обсязі депозитів в іноземній валюті за підсумками 2012 року залишилася без змін по відношенню до рівня 2011 року (82,2 % - у 2012 році, 81,7 % - у 2011 році). Дані досліджень щодо переваг домашніх господарств у регіоні підтверджують, що довіра до євро в цих країнах, яка знизилася навесні 2012 року, відновлено восени цього ж року. В результаті, євро залишається найбільш поширеною валютою, в якій зберігаються депозити в іноземній валюті і продовжує розглядатися в якості більш надійного засобу заощадження, ніж більшість місцевих валют.

Проте, необхідні подальші зусилля як на рівні Євросоюзу, так і на національному рівні для вирішення фундаментальних причин фінансової фрагментації в євросоні та зміцнення інституційної основи економічного і валютного союзу, впровадження заходів, що вживаються Євросоюзом з реформування економіки та бюджетної системи.

За оцінками експертів [8], в 2013 році фінансовий стрес у зоні євро зменшиться у зв'язку із заходами політики як на національному, так і на європейському рівні. Але економічна активність залишається на низькому рівні, а прогнози зростання на 2013 рік знижено, так як слабкість економіки поширилася з периферії на основні країни. Таким чином, необхідно, щоб і Євросоюз, і інші країни робили нові зусилля для збереження єдиної валюти і зміцнення її позицій на міжнародних фінансових і валютних ринках.

Висновки. На сьогодні євро залишається другою за значенням світовою валютою і найліквідною альтернативою долару США, яка необхідна для підтримки економічної рівноваги в світовій фінансовій системі.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Рішучі заходи політики на європейському рівні, в тому числі прямі монетарні операції, завершення створення Європейського механізму стабільності, домовленість про полегшення тягаря заборгованості Греції і угода про Єдиний механізм нагляду зміцнили впевненість у життєздатності економічного і валютного союзу. Але потрібні подальші зусилля з боку країн-учасниць Євросоюзу для збереження єдиної валюти і зміцнення її позицій на міжнародних фінансових і валютних ринках.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Triennial Central Bank Survey Foreign exchange turnover in April 2013: preliminary global results. September 2013. [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://www.bis.org/publ/rpfx13fx.pdf>
2. The International Role Of The Euro. July 2013. European Central Bank, 2013. [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu/pub/>
3. Currency Composition of Official Foreign Exchange Reserves (COFER) [Електронний ресурс]: Міжнародні накопичення в іноземних валютних резервах. Офіційний сайт міжнародного валютного фонду / Режим доступу: <http://www.imf.org/external/np/sta/cofer/eng>
4. Софіщенко І.Я. Юань і євро: перспективи у лізі міжнародних резервних валют / І. Софіщенко // Вісник Національного банку України: Науково-практичний журнал. - 2011. - № 7. - С. 50-54
5. The Guardian. Business blog by Graeme Wearden. EU debt crisis: Italy downgraded as IMF cuts forecasts - as it happened. [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://www.theguardian.com/business/blog/2011/sep/20/eu-debt-crisis-italy-downgrade>
6. Government Finance in the euro area (as a percentage of GDP) European Central Bank, 2013. [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu/stats/gov/html/dashboard.en.html>
7. РИА Новости. Попытки выхода Евросоюза из кризиса [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://ria.ru/economy/20120302/583952171.html>
8. Перспективы развития мировой экономики МВФ. Надежды, реалии, риски. Апрель 2013. [Електронний ресурс]: / Режим доступу: <http://www.imf.org/external/russian/pubs/ft/weo/2013/01/pdf/texttr.pdf>

ВИМОГИ ДО ВИХОДУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СВІТОВІ ФОНДОВІ РИНКИ

Прокопенко А.О. аспірант кафедри «Міжнародна економіка», Донецький національний університет (Україна)

Прокопенко А.О. Вимоги до виходу українських підприємств на фондові біржі Європи.

У статті розглядається становище, яке склалося на фондовому ринку України, визначено можливі шляхи виходу українських компаній на європейські фондові майданчики, які повинні супроводжуватися структурними управлінськими та культурними змінами бізнесу. Виявлено причини, які стримують розвиток процесу IPO в країні. Досліджуються проблеми виходу українських підприємств на міжнародні фондові ринки як важливе джерело залучення іноземних ресурсів в економіку. У статті були запропоновані і розглянуті шляхи по оптимізації процесу виходу національних корпорацій на світовий фондовий ринок.

Ключові слова: інвестиції, цінні папери, фондовий ринок, IPO.

Прокопенко А.А. Требования к выходу украинских предприятий на фондовые биржи Европы.

В статье рассматривается положение, которое сложилось на фондовом рынке Украины, определены возможные пути выхода украинских компаний на европейские фондовые площадки, которые должны сопровождаться структурными управленческими и культурными изменениями бизнеса. Вывявлены причины, которые сдерживают развитие процесса IPO в стране. Исследуются проблемы выхода украинских предприятий на международные фондовые рынки как важнейший источник привлечения иностранных ресурсов в экономику. В статье были предложены и рассмотрены пути по оптимизации процесса выхода национальных корпораций на мировой фондовый рынок.

Ключевые слова: инвестиции, ценные бумаги, фондовый рынок, IPO.

Prokopenko A.A. Requirements to the output of the Ukrainian enterprises at the stock exchanges of Europe.

The article considers the situation on the stock market of Ukraine, identified possible ways of Ukrainian companies in the European stock markets, which should be accompanied by structural management and cultural changes of the business. The reasons, that hinder the development of the IPO process in the country. Examines the issues of Ukrainian companies on international stock markets as the most important source of attraction of foreign resources into the economy. In the article were proposed and considered ways of optimization of the process of overcoming national corporations on the world stock market.

В умовах дефіциту фінансових ресурсів на внутрішніх фінансових ринках національні компанії змушені звертатися за ресурсами до зовнішніх джерелам. Враховуючи великий ризик подібних інвестицій, залучення додаткових фінансових коштів стає для українських підприємств проблематичним. У таких умовах необхідні додаткові інструменти залучення іноземного капіталу в національні корпорації. Одним з способів залучення зовнішніх інвестицій є первинне публічне пропозиція акцій. IPO (Initial Public Offering) - пропозиція, яка компанія робить всім зацікавленим інвесторам. Зазвичай на продаж виставляється пакет, за розмірами не перевищує блокуючий. Це дозволяє власникам зберегти контроль над компанією. Однак процедура IPO змушує емітента розкривати про собі досить багато інформації. IPO вважається сьогодні одним з найважливіших механізмів на ринках капіталу. Це одночасно і канал для отримання молодими компаніями нового капіталу і спосіб інвесторів реалізувати прибутку на свої інвестиції [1]. В умовах нестачі вільного капіталу на світових грошових ринках і на тлі погіршення загальної макроекономічної ситуації в Україні дослідження шляхів залучення ресурсів шляхом виходу українських підприємств на міжнародні фондові ринки через IPO є актуальним. Аналіз останніх публікацій та досліджень показує, що проблеми публічних розміщень IPO недостатньо висвітлені у вітчизняних роботах. У Україні даної тематики присвячені дослідження Бланка І., Козакова В., Марченко В., Мозгового А., Пересади А., Школьника І. та інших. Однак динамічні зміни як глобальної, так і національної зовнішнього середовища обумовлюють безперервність процесу дослідження даної проблематики, адекватного сучасному етапу розвитку міжнародних фондових ринків і ринків капіталу, Крім того, українські компанії досить недавно почали виходити на IPO з 2005 року, і, отже, проблема розміщення цінних паперів на міжнародних фондових ринках вимагає інтенсивного вивчення.

Наявність в Україні великої кількості підприємств, які швидко розвиваються й мають потреби в нових джерелах фінансових інвестицій, обумовлює актуальність вивчення можливих шляхів виходу підприємств на міжнародні фондові ринки. Керівники і власники українських компаній, що швидко ростуть, зацікавлені в джерелах фінансування своїх організацій, пов'язаних із мінімальними витратами. Таку можливість їм може забезпечити участь у діяльності світових фондових бірж, що крім одержання засобів на розширення своєї діяльності, дозволяє збільшувати вартість компанії, залучати до співпраці крупних партнерів.

Зазначена проблема має достатнє наукове обґрунтування. А. Балюк, наприклад, досліджує питання відпливу капіталу з України через неорганізований ринок цінних паперів, необхідність посилення вимог до торговців цінними паперами, а також наслідки приходу до України російських і західних фондових бірж [1]. В. Ковальова робить акцент на виявленні причин відставання українського фондового ринку від європейських фондових майданчиків і визначає шляхи впровадження європейських стандартів на український фондовий ринок [2].

На ранньому етапі становлення економіки в Україні більшість підприємств знаходилися в напівкризовому стані, що не дозволяло їм виходити на міжнародні фондові майданчики. Крім того, діюче в Україні з 1997 року положення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку "Про порядок отримання дозволу на оборот акцій або облигацій українських емітентів за межами України" істотно